

Curtea Supremă de Justiție
ÎNCHEIERE

16 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:
Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Daguța Sergiu și Mânăscuță Igor,

examinând, fără citarea părților *cererea de revizuire* depusă de condamnatul Mușinschi Mihail prin care solicită casarea sentinței din 01 februarie 2019 a Judecătorei Anenii Noi, sediul Central, deciziei din 22 iunie 2021 al Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău și deciziei din 20 octombrie 2021 al Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, declarată de către condamnatul

Mușinschi Mihail XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat al s. XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 01.04.2018 - 01.02.2019,
instanța de apel: 13.03.2019 - 22.06.2021,
instanța de recurs: 07.09.2021 - 20.10.2021,
instanța de revizuire: 07.09.2021 - 16.04.2024.*

Asupra cererii de revizuire, completul de judecată

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința din 01 februarie 2019 a Judecătorei Anenii Noi, cauza fiind examinată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, Mușinschi Mihail a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, și i s-a aplicat pedeapsa de 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare i-a fost suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune de 3 ani.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Cumpătî O. prejudiciul material în sumă de 101874 lei și prejudiciul moral în mărime de 50000 lei.

De la ÎI „Sergiu Căpățînă” s-a încasat în beneficiul lui Cumpătî O. prejudiciul moral în mărime de 150000 lei.

Cererea procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în sumă de 320 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Instanța de fond a constatat că, la 20 octombrie 2017, aproximativ orele 04.30, inculpatul Mușinschi M., conducând automobilul „Dacia Logan”, n/î XXXXX, pe traseul R-30 Căușeni - Anenii Noi în direcția or. Anenii Noi, la km. 19+800 m., manifestând sine încredere sporită, fără a ține permanent seama de următorii factori: dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, condițiile rutiere - timp de noapte, unde vizibilitatea este redusă, traseul umed, ceață, nu a adaptat viteza ce i-ar permite conducerea vehiculului în siguranță și nu s-a isprăvit cu conducerea acestuia, încălcând, astfel, regulile de securitate a circulației din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, nr. 357 din 13 mai 2009 și anume: - pct. 10 subpct. 1) lit. b) potrivit căruia persoana care conduce un vehicul trebuie să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament; pct. 45) potrivit căruia conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. Încălcările admise au dus la deraparea vehiculului, care a părăsit partea carosabilă, inversându-se în câmp, cauzându-i pasagerului Cumpăți O., conform raportul de expertiză judiciară nr. 201809D0020 din 09.02.2018, leziuni corporale sub formă de traumă vertebromedulară închisă, fractura cominutivă tasată a corpului C5 cu retrospondilolisteza cu 1,2 mm., fractura marginală a platoului posterior inferior al C4 fără deplasarea fragmentelor osoase, fractura arcurilor posterioare C5 bilateral, cu deplasarea complexului posterior în canalul rahidian, contuzie medulară C4-C6 cu dipareza profundă superioară, paraplegie inferioară și dereglări sfincteriene tip retenție, prezintă pericol pentru viața și se califică ca vătămare corporală gravă.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și probele administrate la urmărirea penală, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată, din care considerente instanța judecătorească, în lipsa constatărilor prezentei circumstanțelor care împiedică examinarea cauzei penale în procedura solicitată de inculpat, a admis cererea ultimului în sensul formulat, și a examinat cauza în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Pe baza stării de fapt menționate supra, instanța judecătorească a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, ca infracțiune de încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana, care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale și a sănătății.

3. Avocatul Parpalac Aurelia și reprezentantul părții vătămate Cumpăți E. au declarat *apel*, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care de la ÎI „Sergiu Căpățină” să se încaseze în beneficiul lui Cumpăți O. prejudiciul moral în mărime de 350000 lei.

Apelantele au invocat că instanța de fond incorect a admis parțial cererea privind încasarea prejudiciului moral de la partea civilmente responsabilă în mărime de doar 150000 lei, cerința urmând a fi satisfăcută integral cu încasarea de la ÎI „Sergiu Căpățînă” a sumei de 350000 lei.

3.1. A declarat *apel* și avocatul Druță Boris, solicitând casarea parțială a sentinței în privința inculpatului și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă acțiunea civilă înaintată față partea civilmente responsabilă ÎI „Sergiu Căpățînă”, casarea încheierilor din 08.07.2018 și 05.10.2018 privind respingerea cererii de atragere la soluționarea cauzei a CA „Moldasig”SA.

Apelantul a indicat că instanța de fond a manifestat o atitudine formală față de examinarea acțiunii civile.

3.2. Avocatul Moraru Daniela a declarat *apel*, în numele inculpatului, solicitând repunerea în termen a apelului, casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea civilă să fie admisă în principiu.

Apelanta a invocat că lăsarea acțiunii civile fără soluționare în procesul penal nu împiedică partea să inițieze acțiunea civilă în ordinea procedurii civile.

4. Potrivit deciziei din 22 iunie 2021 al Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău, pronunțată integral la 08 iulie 2021, apelurile au fost admise, casată parțial sentința și pronunță o nouă hotărâre:

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Cumpătî O. către ÎI „Sergiu Căpățînă” cu privire la încasarea prejudiciului material, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

De la Mușinschi M. s-a încasat în beneficiul părții vătămate Cumpătî O. prejudiciul moral în mărime de 200000 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că în baza probelor și materialelor administrate nu se poate stabili suma exactă a despăgubirilor convenite părții civile Cumpătî O., din motiv că la dosar sunt anexate mai multe probe, iar pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite, trebuie amânată judecarea cauzei prin care să se confirme sumele indicate.

Totodată, urmează a încasa din contul inculpatului în beneficiul lui Cumpătî O. prejudiciul moral în mărime de 200000 lei, această sumă fiind în corespundere cu caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate de partea vătămată.

5. La 23 august 2021 avocatul Parpalac Aurelia a declarat *recurs* ordinar, în numele părții vătămate Cumpătî O., în care solicită repunerea în termen a recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri, cu încasarea solidară de la Mușinschi M. și ÎI „Sergiu Căpățînă” a prejudiciului material în sumă de 101874 lei, iar de la ÎI „Sergiu Căpățînă” încasarea prejudiciului moral în mărime de 200000 lei.

Recurenta a invocat că decizia motivată a instanței de apel, pronunțată public la 08.07.2021, a fost comunicată părții vătămate Cumpătî O. la 30.07.2021. În același timp, nu este întemeiată soluția instanței de apel prin care s-a admis în principiu acțiunea civilă.

5.1. La 02 septembrie 2021 a declarat *recurs* ordinar și avocatul Moraru Daniela, în numele inculpatului, în care solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel și

pronunțarea unei noi hotărâri, prin care de la ultimul să fie încasat în beneficiul părții vătămate prejudiciul moral în mărime de 80000 lei.

Recurenta a indicat că a recepționat decizia motivată a instanței de apel la 18.08.2021. Totodată, prejudiciul moral în mărime de 80000 lei va fi echitabil și corect, deoarece partea vătămată a primit o satisfacție morală de la faptul că inculpatul a fost condamnat.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia asupra recursului declarat, solicitând a fi respinse și declarate peste termenii prevăzuți la art. 422 CPP.

7. Prin decizia din 20 octombrie 2021 al Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție, s-a decis inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate, pe motiv că sunt declarate peste termen.

În motivarea soluției adoptate instanța de recurs a constatat că, conform procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei pe 22.06.2021, în lipsa părții vătămate Cumpăți O. și avocatului Parpalac Aurelia, dar în prezența inculpatului și avocatului Moraru Daniela, decizia motivată fiind pronunțată la 08 iulie 2021, în lipsa acestora, iar potrivit scrisorii cu nr. 1722 din 08.07.2021, lor le-a fost expediată copia hotărârii motivate (v. II, f.d. 246b, 246c, v. III, f.d. I, 5, 20).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 08 iulie 2021, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 09 august 2021.

Totodată, recursurile ordinare al avocaților Parpalac Aurelia și Moraru Daniela, potrivit ștampilelor de plic, au fost depuse la oficiul poștal la 20 august 2021 și 01 septembrie 2021, adică peste termenul prevăzut de lege (v. III, f.d. 23, 54, 55, 59 pct. 4., 5., 5.1. din decizie).

Alte informații cu privire la data depunerii recursurilor respective în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursurile nominalizate.

Instanța de recurs ordinar a menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nicio altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului declarării recursului este stabilită prin lege, acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată, el este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

8. Nefiind de acord cu decizia instanței de recurs, condamnatul Mușinschi Mihail a depus *cerere de revizuire*, prin care solicită casarea sentinței din 01 februarie 2019 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, deciziei din 22 iunie 2021 al Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău și deciziei din 20 octombrie 2021 al Curții Supreme de Justiție, cu reluarea examinării cauzei de către instanța competentă, cu suspendarea în tot a executării pedepsei.

Revizuentul a invocat că apărătorul, care a participat nemjlocit pe cauza respectivă în instanța de fond, fiind numit din oficiu, în totalmente și-a neglijat atribuțiile sale stipulate în Legea cu privire la avocatură, cât și cele prevăzute de art. 67 - 68 Cod de procedură penală, apărătorul lui nefăcând cunoștință cu materialele cauzei, n-a dorit să-i asculte declarațiile și ale martorului ocular, care se contraziceau cu declarațiile părții vătămate și nu corespundeau realității, impunându-l să accepte probele acuzatorului de stat și cauza să fie examinată prin prisma art. 364¹ CPP, deoarece îi va fi ușurată pedeapsa. Consideră că în acest sens acțiunile apărătorului lui, nu au fost îndreptate pentru realizarea apărării lui efective, ori de către apărător nu s-a procedat la verificarea legalității și temeiniciei învinuirii aduse, probelor prezentate de procuror și în primul rând legalitatea și temeinicia expertizei medico-legale, care a fost întocmită cu încălcarea gravă a procedurii.

În așa circumstanțe consideră că i-au fost încălcate grav drepturile prevăzute de Constituție, de Legea cu privire la avocatură, de Codul de procedură penală, or avocatul din oficiu nu și-a onorat obligațiunile sale, ducându-l în eroare și întocmind declarația prin prisma art. 364¹ CPP, tacit susținând acuzatorul de stat care la fel, nu și-a onorat obligațiunile sale, de a examina cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Din start, personal și în comun cu avocatul a încercat să convină la o întrevvedere cu partea vătămată Cumpătă Oleg, soția căruia a primit ajutor material financiar din partea sa în mărime de 17600 lei, care se afla la tratament staționar în spitalul de urgență, unde categoric i s-a refuzat, atât lui cât și avocatului și consideră că pătimitului nu i s-au prestat servicii medicale și nici nu se afla în salonul respectiv din spital.

Astfel, partea vătămată, din declarațiile soției și conform expertizei medico-legale nu se mai putea deplasa și ultimul a infirmat că este țintuit la pat, or cu așa leziuni corporale, fiind în stare de șoc, servea bere de îndată după accidentul rutier până a veni salvarea și însăși prietenul lui de companie, îi zicea să nu să se prefacă. Mai mult ca atât, partea vătămată, țintuită la pat, care necesită îngrijire de o terță persoană, la data de 31 noiembrie 2022, la braț cu soția sa, în picioare, au pozat în fața camerelor de luat vederi la o ceremonie.

Menționează revizuentul că, din date confidențiale a aflat că din 2018 și până în prezent, partea vătămată de nenumărate ori a plecat peste hotarele R. Moldova în țările europene, întâlnindu-se cu prieteni săi, așa țintuit la pat cum declara soția părții vătămate.

Totodată, în procedura Judecătoriai Căușeni este o cerere de chemare în judecată privind încasarea prejudiciului material produs drept rezultat al comiterii infracțiunii penale, depus împotriva sa și solicitând o sumă de 80000 lei, anterior achitându-i suma de 231600 lei.

Totodată, în raportul de constatare cu nr. 201809D0003 din 29.01.2018, revizuentul a constatat unele încălcări grave la efectuarea expertizei și anume: nu este de acord cu datele neobiective a leziunilor corporale și calificarea gradului de gravitatea lor, deoarece tomografia efectuată de doctor, medicul legist n-a expediat-o pentru confirmarea leziunilor corporale și gravitatea lor, medicului radiolog al Centrului de Medicină Legală și din acest considerent i-au apărut dubii asupra legalității și temeiniciei leziunilor corporale și gravitatea lor.

În drept, cererea de revizuire este întemeiată în baza prevederilor *art. 458 alin. (3) pct. 2), 459 alin. (2) Cod de procedură penală.*

9. Studiind cererea de revizuire în raport cu materialele dosarului penal și raportând la prevederile legii procesuale aplicabile speței, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că aceasta urmează a fi remisă la Curtea de Apel Chișinău pentru examinare conform competenței, deoarece această instanța judecătorească este ultima care s-a pronunțat asupra fondului cauzei.

Potrivit prevederilor art. 458 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești irevocabile pot fi supuse revizurii atât cu privire la latura penală, cât și cu privire la latura civilă, la cererea persoanelor menționate la art.460.

Conform art. 458 alin.(3) pct.2) Cod de procedură penală, revizuirea poate fi cerută în cazurile în care, s-au stabilit circumstanțe noi sau recent descoperite de care instanța nu a avut cunoștință la emiterea hotărârii și care, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, ar dovedi că cel condamnat este nevinovat ori a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă sau mai gravă decât cea pentru care a fost condamnat ori ar dovedi că cel achitat sau persoana cu privire la care s-a dispus încetarea procesului penal este vinovat/vinovată.

Totodată, art. 460 alin. (4) Cod de procedură penală stabilește că, cererile de revizuire menționate la art. 458 alin. (3) pct. 1) – 4) sunt de competența instanței de judecată ultima care s-a pronunțat asupra fondului cauzei.

Astfel, rezumând prevederile legale citate supra, completul de judecată reține că, procedura de revizuire, la caz, poartă un caracter de control judecătoresc asupra faptei, iar acest control este de competența instanței judecătorești care ultima s-a pronunțat asupra fondului cauzei.

Având în vedere faptul că, în speța la judecarea prezentei cauzei penale în ordine de apel, sentința instanței de fond a fost casată parțial, în latura civilă, și în această parte instanța de apel a pronunțat o hotărâre nouă, prin care a soluționat acțiunea civilă, și în rest a menținut dispozițiile sentinței instanței de fond, iar instanța de recurs prin decizia din 20 octombrie 2021 a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, a decis inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, pe motiv că sunt declarate peste termen, prin prisma prevederilor art. 460 alin. (4) Cod de procedură penală, rezultă că la caz, Curtea de Apel Chișinău în calitatea ei de instanța de apel, este anume cea ultima instanța judecătorească care s-a pronunțat asupra fondului cauzei.

În acest sens, completul de judecată observă că, prin declararea recursurilor ordinare inadmisibile pe motiv că sunt declarate peste termen, instanța de recurs nu a purces la examinarea recursului în fond, și astfel este cert că nu s-a pronunțat asupra fondului cauzei.

Prin urmare, cererea de revizuire depusă de către condamnatul Mușinschi Mihail, întemeiată în baza prevederilor art. 458 alin.(3) pct.2) Cod de procedură penală, urmează a fi soluționată de către Curtea de Apel Chișinău, ca instanță de revizuire competența conform art. 460 alin. (4) Cod de procedură penală, or anume aceasta instanța judecătorească este ultima care s-a pronunțat asupra fondului cauzei.

În circumstanțele nominalizate, se impune soluția de remitere a respectivei cererii de revizuire împreună cu cauza penală privindu-l pe Mușinschi Mihail la Curtea de Apel Chișinău pentru judecarea cererii de revizuire conform competenței.

10. În conformitate cu prevederile art. 341 alin. (5), 342, 460 alin.(4) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

D I S P U N E :

Cererea de revizuire depusă de condamnatul Mușinschi Mihail în cauza penală proprie în care prin sentința din 01 februarie 2019 a Judecătoriei Anenii Noi, modificată parțial prin decizia din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, cu aplicarea pedepsei, se remite la Curtea de Apel Chișinău pentru judecare conform competenței, împreună cu cauza penală menționată.

Încheierea nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Daguța Sergiu

Mânăscurtă Igor